

หนังสือที่ระลึก

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๔๗
ณ วัดวชิราลงกรณวรารามวรวิหาร
อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
วันเสาร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗
สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

หนังสือที่ระลึก

พื้ชถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๔๗

ณ วัดอโศกเจดีย์ธรรมารามวรวิหาร

อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

วันเสาร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

สิ่งพิมพ์รัฐบาล

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

คำนำ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานให้ สำนักข่าวกรองแห่งชาตินำผ้าพระกฐินประจำปี ๒๕๔๗ ไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดวชิราลงกรณวรารามวรวิหาร อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในวันเสาร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จึงได้จัดทำหนังสือที่ระลึกในพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๔๗ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวัดวชิราลงกรณวรารามวรวิหาร และระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๑๘ ง วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เพื่อมอบแด่บรรดาผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคปัจจัยและร่วมอนุโมทนาในองค์พระกฐินกับทั้งแจกจ่ายให้ห้องสมุดต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าสำหรับประชาชนและเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานของรัฐ

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ขออนุโมทนาและขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การถวายผ้าพระกฐินพระราชทานครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทุกประการ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และพระบารมีของจอมพลสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ จงดลบันดาลและปกปักรักษาทุกท่านให้ประสบเจริญพรชัยด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสมบัติตลอดกาลนานเทอญ

พลตำรวจโท

(จุมพล มั่นหมาย)

ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

ประกาศสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
เรื่อง การถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๔๗

ด้วย ปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน ให้สำนักข่าวกรองแห่งชาตินำผ้าพระกฐินพระราชทาน ไปถวายพระสงฆ์จำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ณ วัดวชิราลงกรณวรารามวรวิหาร อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ในวันเสาร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จึงขอขอบคุณมายังข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติทุกท่าน พร้อมทั้งครอบครัว ร่วมเป็นเจ้าภาพในการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานในครั้งนี้ หากท่านใดมีจิตศรัทธาบริจาคเงินร่วมทำบุญโดยเสด็จพระราษกุศล ขอได้โปรดรวบรวมส่งไปยัง สำนักงานเลขาธิการกรม หรือ ฐานันท์สิ่งจ่าย ปณ.กระทรวงศึกษาธิการ ในนาม เลขาธิการกรม ภายในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

จึงขอเรียนเชิญข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักข่าวกรองแห่งชาติทุกท่าน พร้อมทั้งครอบครัวและญาติมิตร ได้ไปร่วมอนุโมทนากุศลครั้งนี้โดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗

พลตำรวจโท

(จุมพล มั่นหมาย)

ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ

กำหนดการ

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๔๗

วันเสาร์ที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

ณ วัดวชิราลงกรณวรารามวรวิหาร

อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

- เวลา ๐๕.๓๐ น. - ส่วนล่วงหน้าเคลื่อนองค์พระกฐินและผ้าป่าออกจาก สชช.
- เวลา ๐๖.๓๐ น. - คณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สชช. ออกเดินทางจาก สชช.
- เวลา ๐๙.๐๐ น. - คณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สชช. พร้อมกันที่วัดวชิราลงกรณ-
วรารามวรวิหาร
- เวลา ๑๐.๐๐ น. - พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- ถวายผ้าป่าโดยเสด็จพระราชกุศล
- เวลา ๑๑.๐๐ น. - ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์
- เวลา ๑๑.๓๐ น. - คณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สชช. ร่วมรับประทานอาหารกลางวัน
- เวลา ๑๓.๐๐ น. - ทักทายนักเรียน นักศึกษา นักร้อง อ. มวกเหล็ก จ. สระบุรี
- เวลา ๑๖.๐๐ น. - เดินทางกลับกรุงเทพฯ
-

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ประวัติวัดอริยวงศารามวรวิหาร

(๑)

ลำดับเจ้าอาวาส

(๒๕)

คณะกรรมการวัด

(๒๖)

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ

๑

ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

บทวิเคราะห์สรุป

๓๗

ข้อเสนอแนะการใช้

๔๗

จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์

การรวมหรือบริหาร

ประวัติวัดชีราลงกรณวรารามวรวิหาร

วัดชีราลงกรณวรารามวรวิหาร พระอารามหลวงในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ตั้งอยู่ริมถนนมิตรภาพ สายสระบุรีปากช่องบริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๑๖๑ ก่อนถึงอำเภอปากช่อง ประมาณ ๔ กิโลเมตร อยู่ในเขตตำบลหนองน้ำแดง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

วัดชีราลงกรณวราราม สร้างขึ้นมาด้วยกุศลจิตของ นางทิพย์ นิยมเหตุ ที่บังเกิดกุศลเจตนาปรารถนาที่จะสร้างวัดถวายพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าชีราลงกรณฯ จึงหารือกับท่านเจ้าคุณพระธรรมปาโมกข์ เจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม ซึ่งท่านทรงเห็นชอบด้วย นางทิพย์ นิยมเหตุ ตระเวนหาที่ดินและได้ซื้อที่ดินบริเวณดังกล่าว จำนวน ๑๑๒ ไร่เศษ มอบให้กรมการศาสนา เมื่อ ๑๐ มกราคม ๒๕๐๕ โดยมีวัตถุประสงค์จะสร้างวัดและโรงเรียน ท่านเจ้าคุณพระธรรมปาโมกข์ พร้อมด้วยนางทิพย์ นิยมเหตุ เดินทางไปค้างแรมที่วัดสุทธจินดา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อปรึกษารื้อกับพระราชสุทธาจารย์ (โชติ คุณสมฺปนฺโน) เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งท่านพระราชสุทธาจารย์ก็ให้การสนับสนุน

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พร้อมด้วยพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าชีราลงกรณฯ (ขณะพระชนม์ ๙ พรรษา) ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างพระอุโบสถ

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๖ สมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เจ้าคณะใหญ่คณะธรรมยุต ได้แต่งตั้งให้พระราชสุทธาจารย์เป็นเจ้าอาวาสองค์แรก

ประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๐๘ คุณท้าวอินทร์สุริยา พระอภิบาลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ปรารภถึงการก่อสร้างที่ยังค้างอยู่กับนางทิพย์ นิยมเหตุ และทายกทายิกาทั้งหลาย โดยการนำของนายปกรณ์ อังคสิงห์ ปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติในขณะนั้น ได้มาขอให้กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติช่วยเป็นกำลังในการบริหารงานก่อสร้างและพัฒนาวัด หลังจากนั้นได้มีคณะกรรมการดำเนินการก่อสร้างวัดวชิราลงกรณวรารามขึ้นเป็นการภายใน โดยมีกรรมการฝ่ายสงฆ์ ได้แก่ สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ เจ้าอาวาสวัดพระศรีมหาธาตุฯ พระธรรมปาโมกข์ เจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม พระเทพสุทธาจารย์ เจ้าอาวาสวัดวชิราลงกรณวราราม และกรรมการฝ่ายฆราวาส มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ (นายพจน์ สารสิน) เป็นประธาน

วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๐๘ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ต่อมาวันเสาร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๐ พระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้าวชิราลงกรณฯ (ขณะพระชนม์ ๑๕ พรรษา) ขณะทรงนิวัติประเทศไทยระหว่างหยุดภาคการศึกษาจากประเทศอังกฤษ เสด็จแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงกระทำพิธีเปิดซุ้มประตูเข้าวัดทางถนนมิตรภาพ

ปี ๒๕๐๙ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และในปี ๒๕๑๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินเป็นการส่วนพระองค์

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๑๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ยกวัดวชิราลงกรณวราราม เป็น พระอารามหลวงชั้นตรีชนิดวรวิหาร เพื่อเฉลิมพระเกียรติในพระราชพิธี สถาปนาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕

เมื่อ ๗ มกราคม ๒๕๒๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานนามพระพุทธรูปปฏิมากรขนาดหน้าตัก ๑.๕๐ เมตร ปางมารวิชัย องค์พระประธานสำหรับพระอุโบสถว่า พระพุทธมหาวชิราลงกรณ บวรพัฒนาลาภมคดียประสาธน์ สัปตปดลยุพราชเทพรักษานามภิไธย ทศบารมีธรรมวิสัยสถิตพิชิตมาร วชิร-อลังการ สยามนวภูบาลนฤมิต สันติศิริพิศิษฐโรจนประสงคโลกวิทูอํารงปาริสุทธวิมุตตปัญญาปรมาภิธาน วรฤทธิอนันตการมารวิชัยบรมไตรโลกนาถ รัชทายาทธรรมรังสรรค์มหันตเดชามหารังสฤษฏ์ ซึ่งเป็นพระประธานที่พระองค์ท่านทรงพระราชทานแบบ พระพุทธรูปลักษณะ และขนาดเป็นที่ตั้งแห่งวัดอุประสงค เพื่อความสงบ สันติความเป็นสิริมงคลและความเจริญรุ่งเรือง

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ณ โรงหล่อ กรมศิลปากร ทรงประกอบพระราชพิธีหล่อ พระพุทธรูปปฏิมากร องค์พระประธานโดยมี นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ นายช่างศิลปกรรมศิลปากรประจำพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เป็นผู้ปั้น และกองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร เป็นผู้เททองหล่อและขัดแต่ง

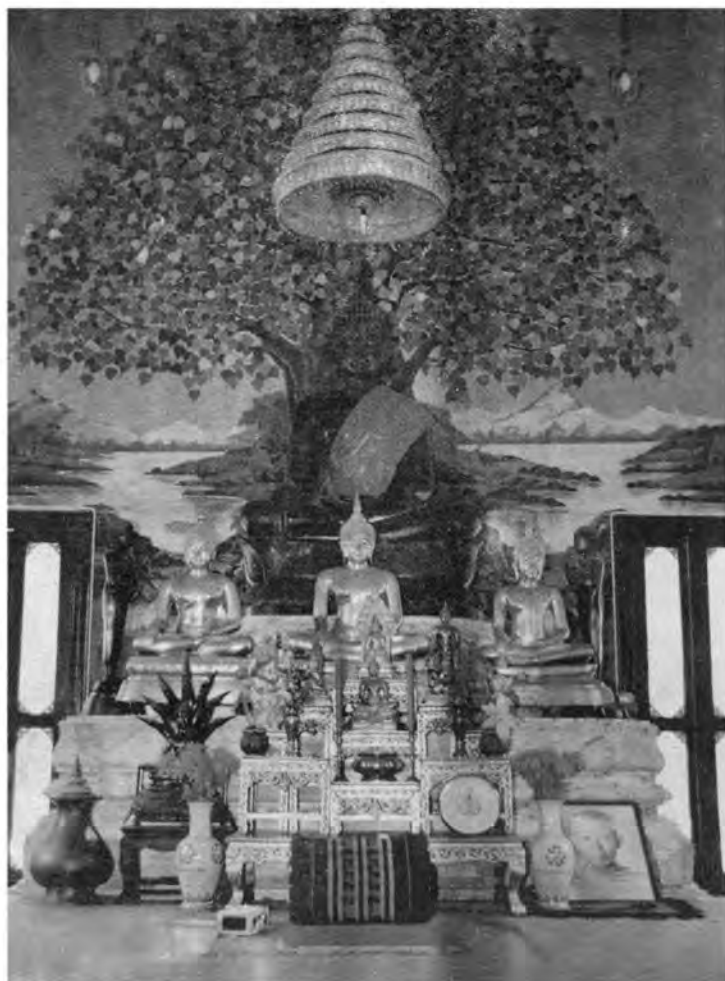
(๕)

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จแทน
พระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในวโรกาสทรงประกอบพระราชพิธี
ตัดลูกนิมิตผูกพัทธสีมาพระอุโบสถ เพื่อให้มีขอบเขตถูกต้องตาม
พระธรรมวินัย เมื่อวันอังคารที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๔ เวลา ๑๕.๔๙
ถึง ๑๖.๑๙ น. ตามฤกษ์ที่เจ้าคุณพระธรรมปัญญาจารย์ กรรมการ
ฝ่ายสงฆ์ถวาย (วันที่ ๒๘ เป็นวันมหามงคลยิ่ง คือ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๓
เป็นวันราชาภิเษกสมรสของพระบรมราชชนกและพระบรมราชชนนี
วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๕ วันประสูติของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ
สยามมกุฎราชกุมาร วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ เป็นวันที่มีพระบรม
ราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศสถาปนาและเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร)

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารมีพระราชบัญชา
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลอากาศเอกรังสันต์ ดิษฐบรรจง
รองสมุหราชองครักษ์ ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการวัดวชิราลงกรณ
วรารามวรวิหาร ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๓๘ เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน
และกำกับดูแลการบริหารงานของคณะกรรมการวัด ให้เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อย

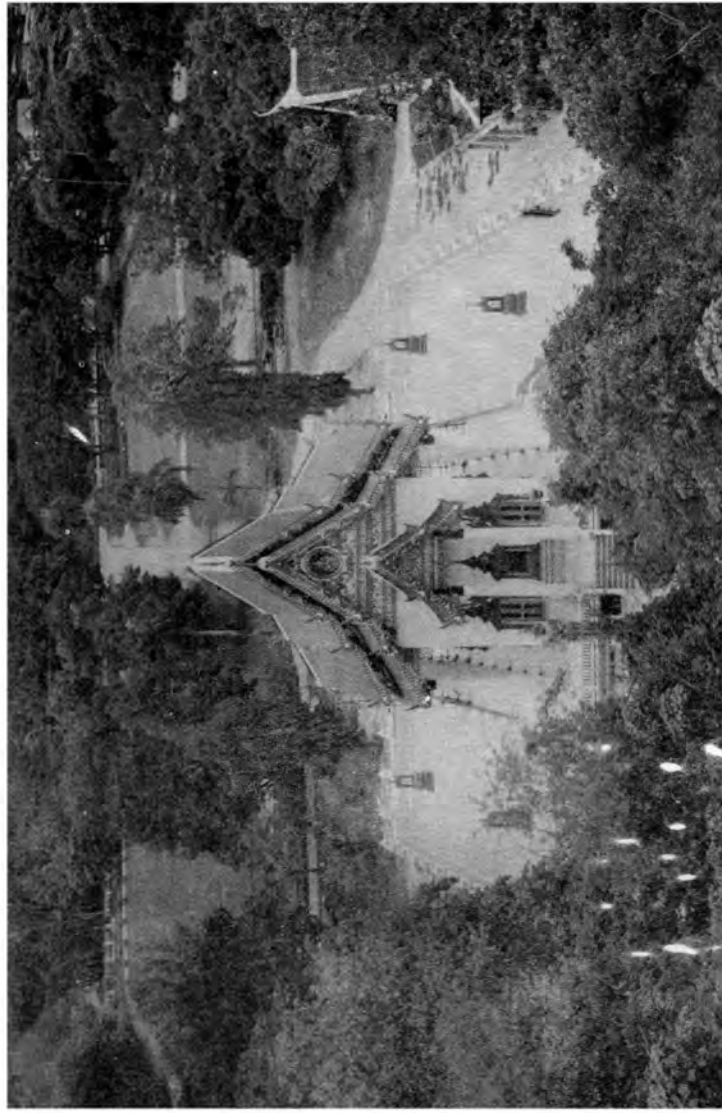
พระพุทธรูปประจำวันผู้สร้างวัดประดิษฐานอยู่บนยอดเขา

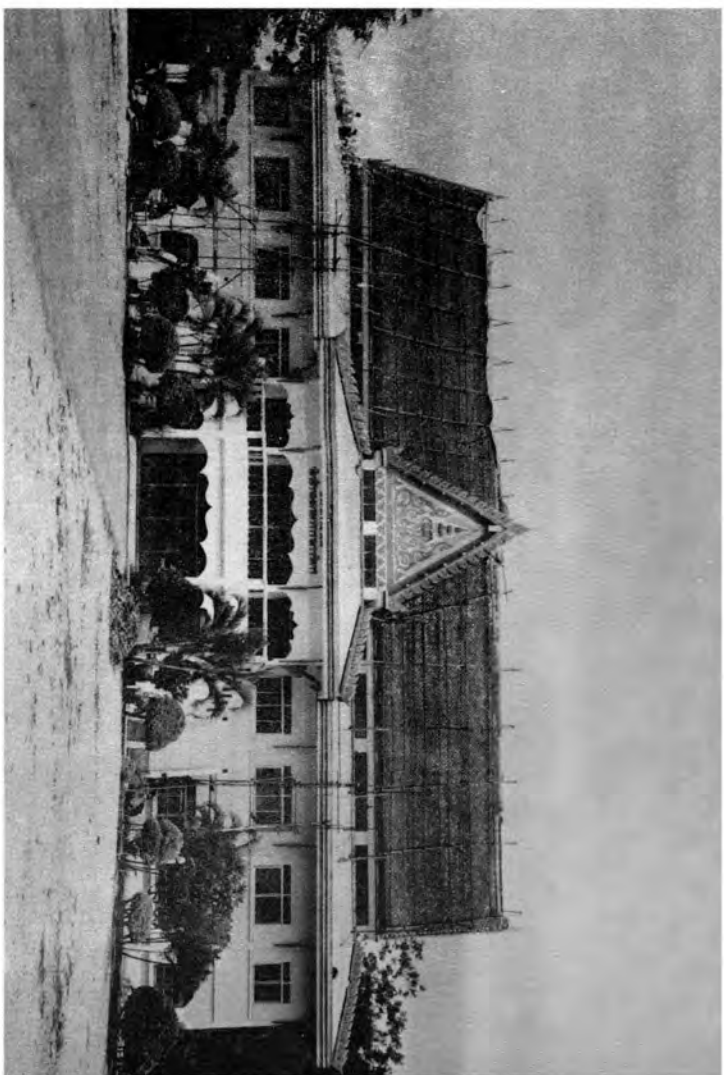
พระประธาน " พระพุทธมหาวชิราลงกรณ บวรพัฒนสามัคคียประธาน
 ลัปตพลยุพราชเทพรักษานามภิไธย ทศบารมีธรรมวิสัยสถิตพิชิตมาร
 วชิร-อลังการ สยามนวภูบาลนฤมิต สันติศิริพิศิษฐโรจนประสงค์
 โลกวิทูธำรงปรีสุทธวิมุตตปัญญาปรมาภิธาน วรฤทธิอนันตการมารวิชัย
 บรมไตรโลกนาถ รัชทายาทธรรมรังสรรค์มหันตเดชา มหารังสฤษฏ์ "

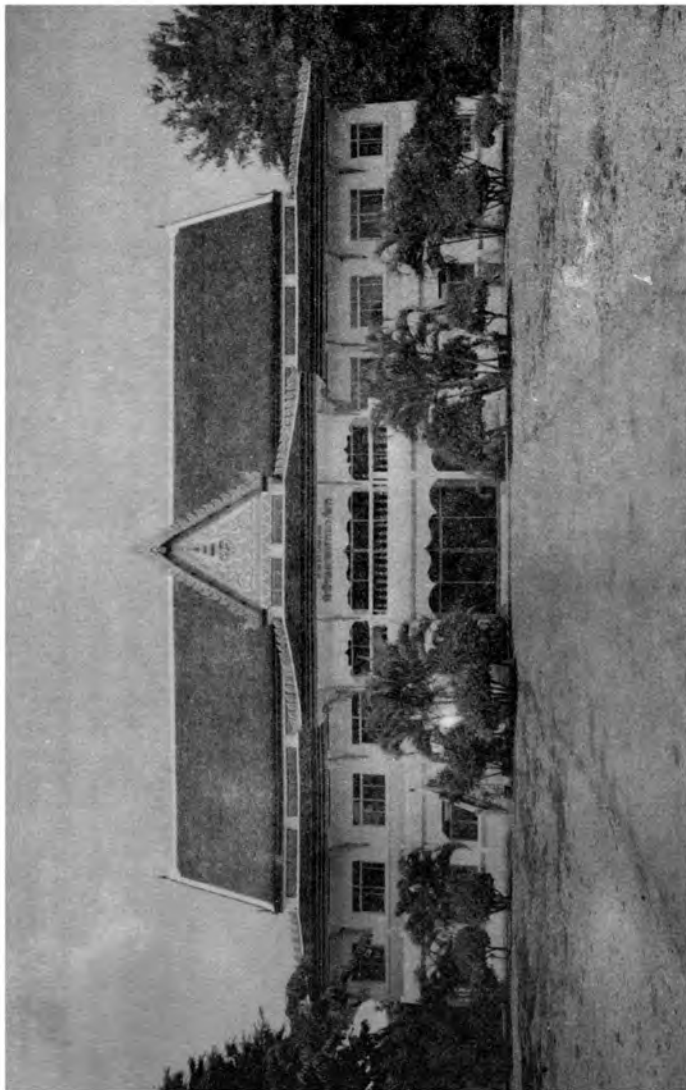
ใบเสมา

๑๐) ^๑ ด่านหลังพระอุโบสถ (ถ่ายจากยอดเขา)

ศาลาการเปรียญ (กำแพงเพชร)

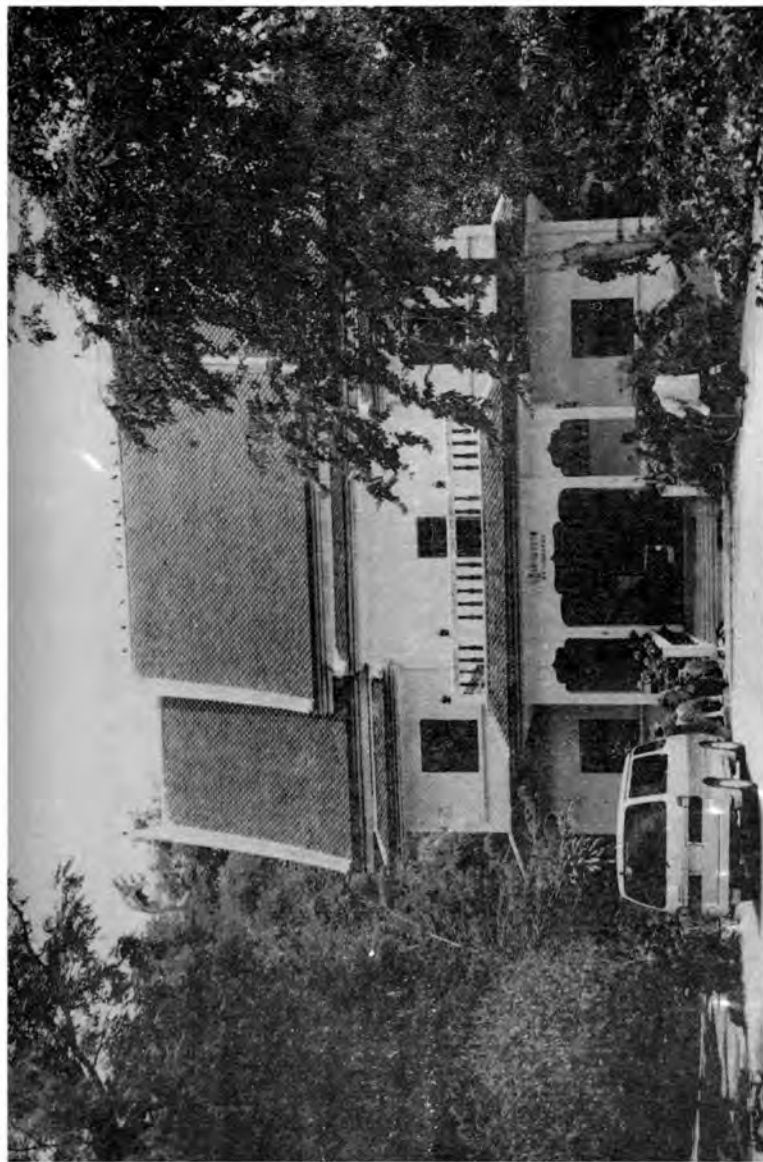
ศาลาการเปรียญ

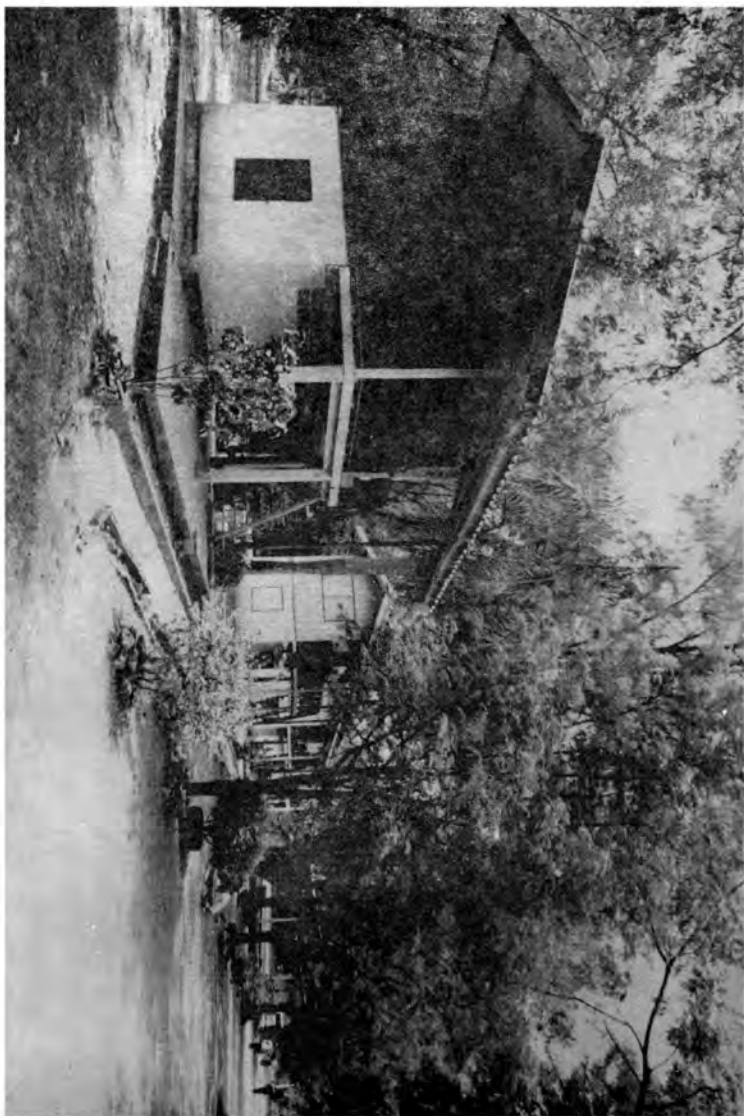
(๑๓)

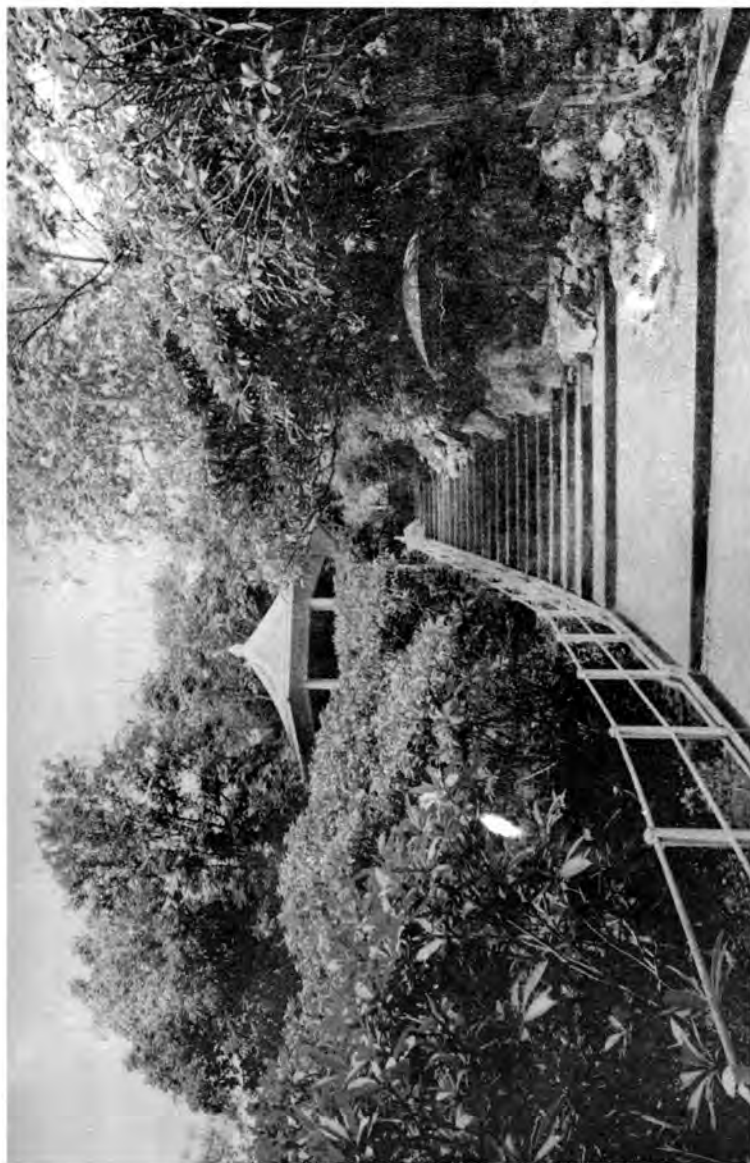
หอรระม้ง

มุกุญจาวาส

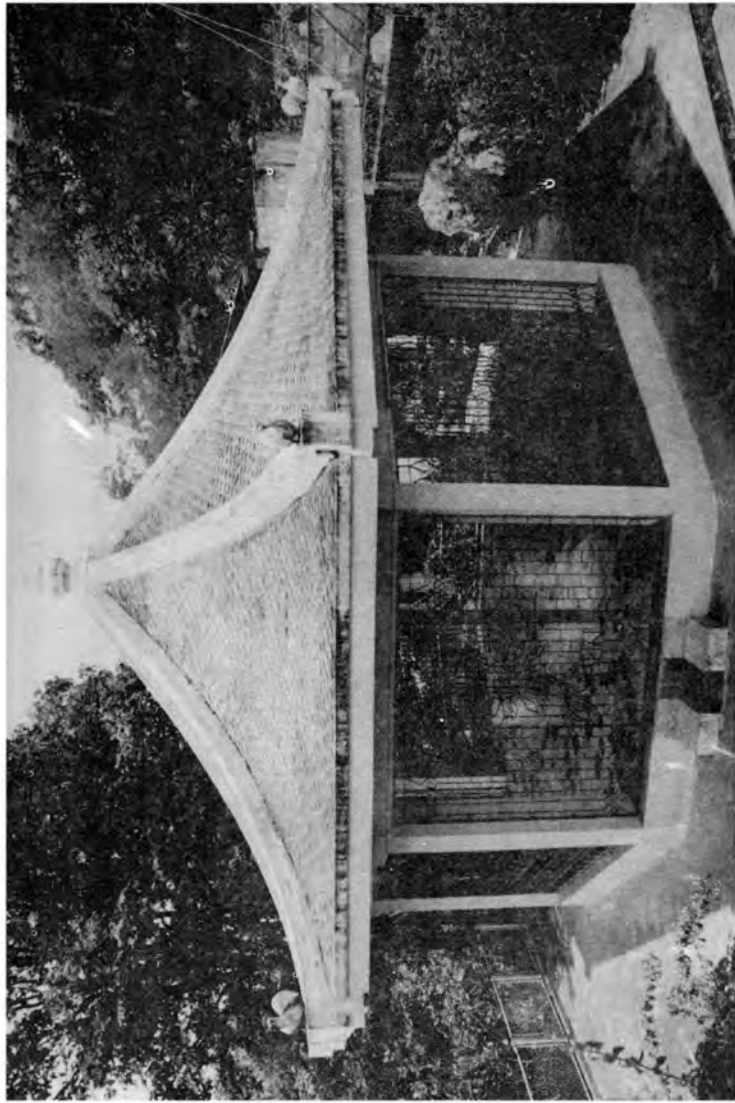
ทางขึ้นยอดเขา

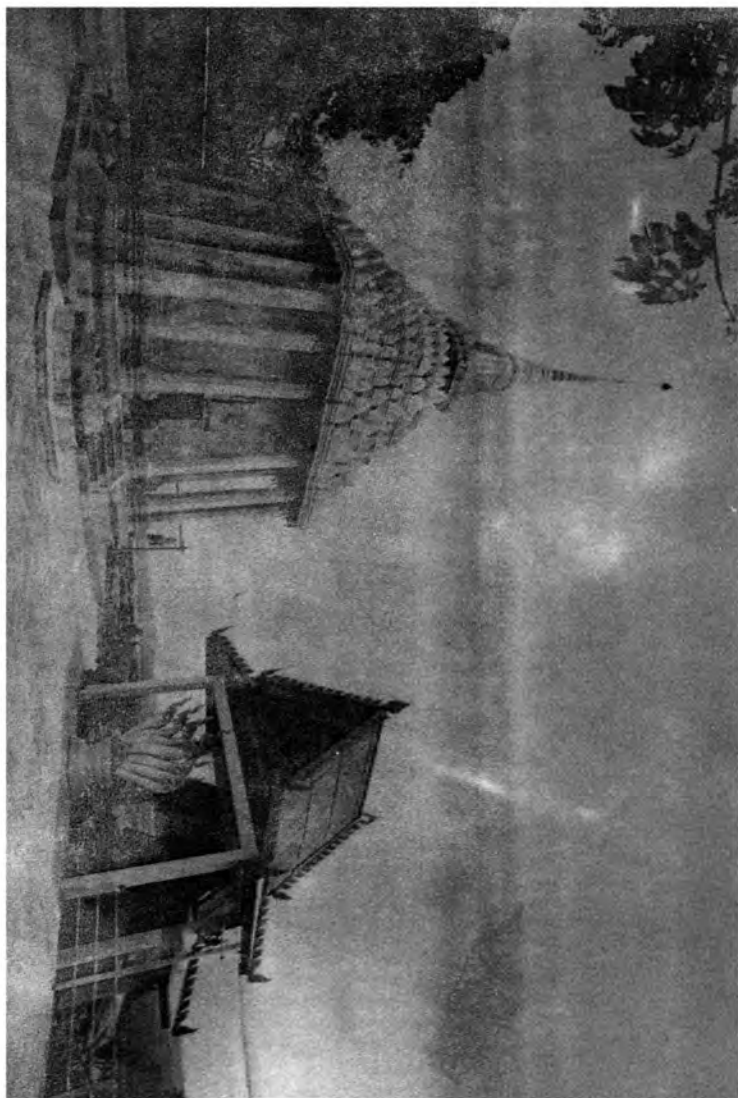
ทัศนียภาพทางชนยอดเขา

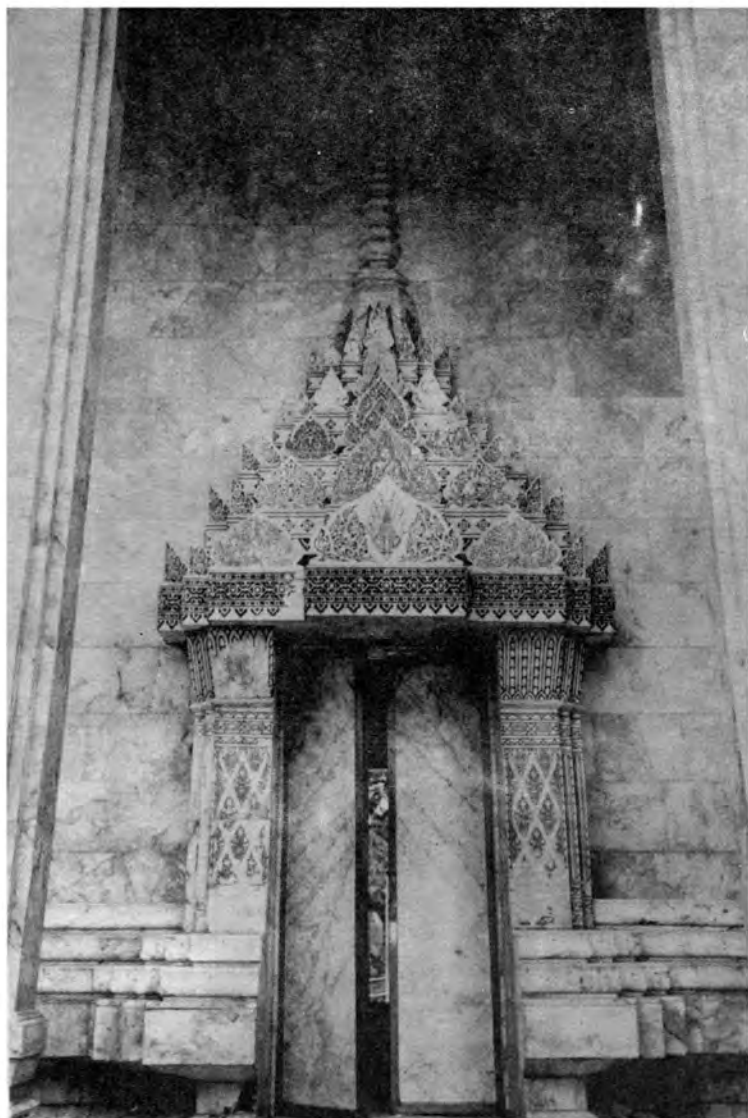

ศาลาพักผ่อนระหว่างทางขึ้นเขา

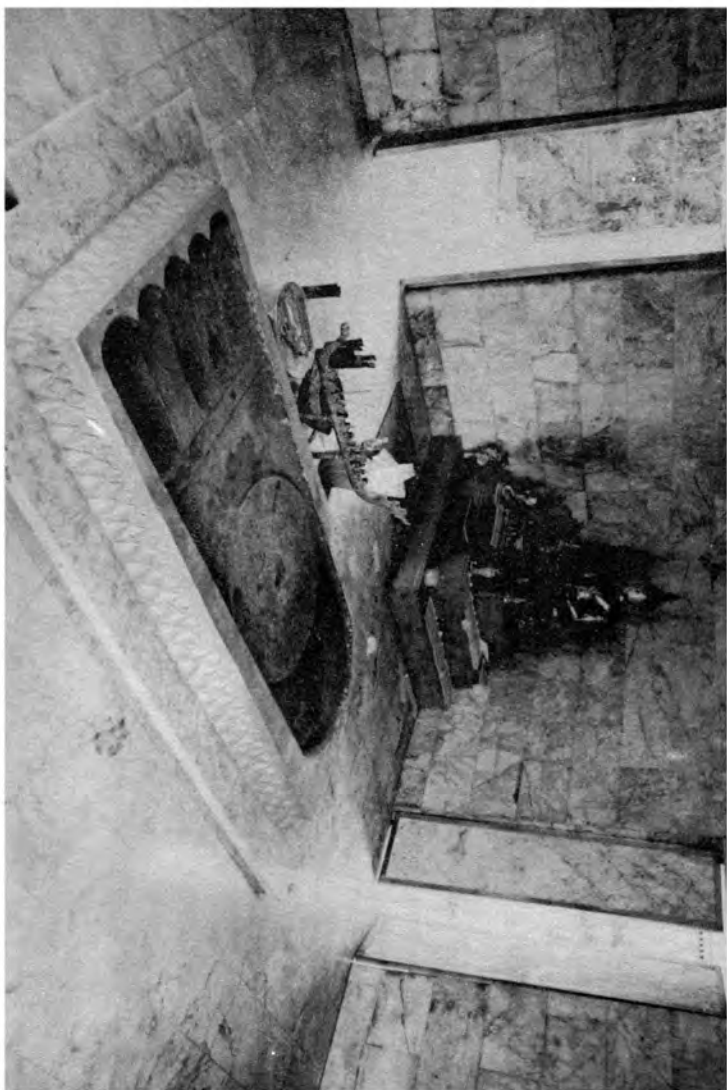
พระเมรุมาศ บันไดนาค ทางขึ้น - ลงเขา อีกทางหนึ่ง

ประตูประมณฑป สวายนมก

รอยพระพุทธบาทจำลอง (ภายในพระมณฑป)

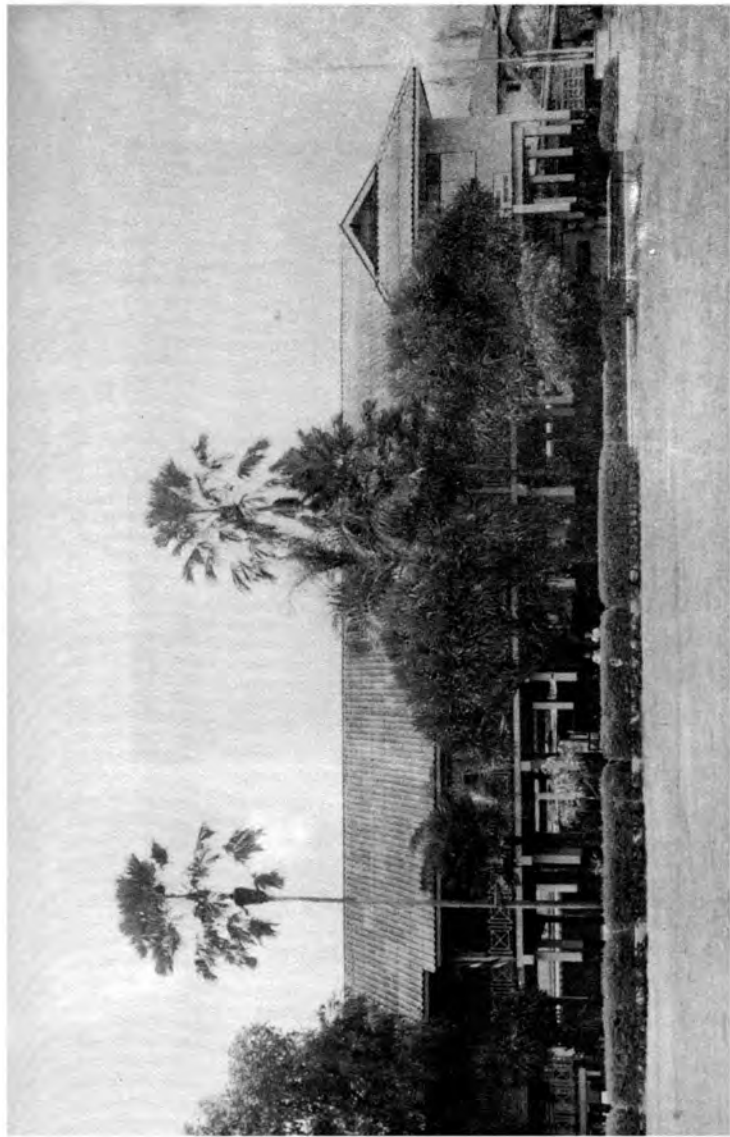

หลังคาบ้านไฉนาค

บันไดขนาด ทางลงเขาอีกด้านหนึ่ง

โรงเรียนวัดพระธรรมคาราม

ลำดับเจ้าอาวาสวัดราชโอรฆารามวรวิหาร

พระเทพสุธีจารย์

(ชาติ คุณสมฺปนโน ปธ.๕)

๒๕๐๖ - ๒๕๑๗

พระมงคลวิวัฒน์คุณ
(เพิ่ม ฤๅติวิมลโน ปธ.๔)
๒๕๑๗ - ๒๕๒๔

พระครูเขมคุณโสภณ
(จันทร์ เขมสิริ)
๒๕๒๔ - ๒๕๓๔

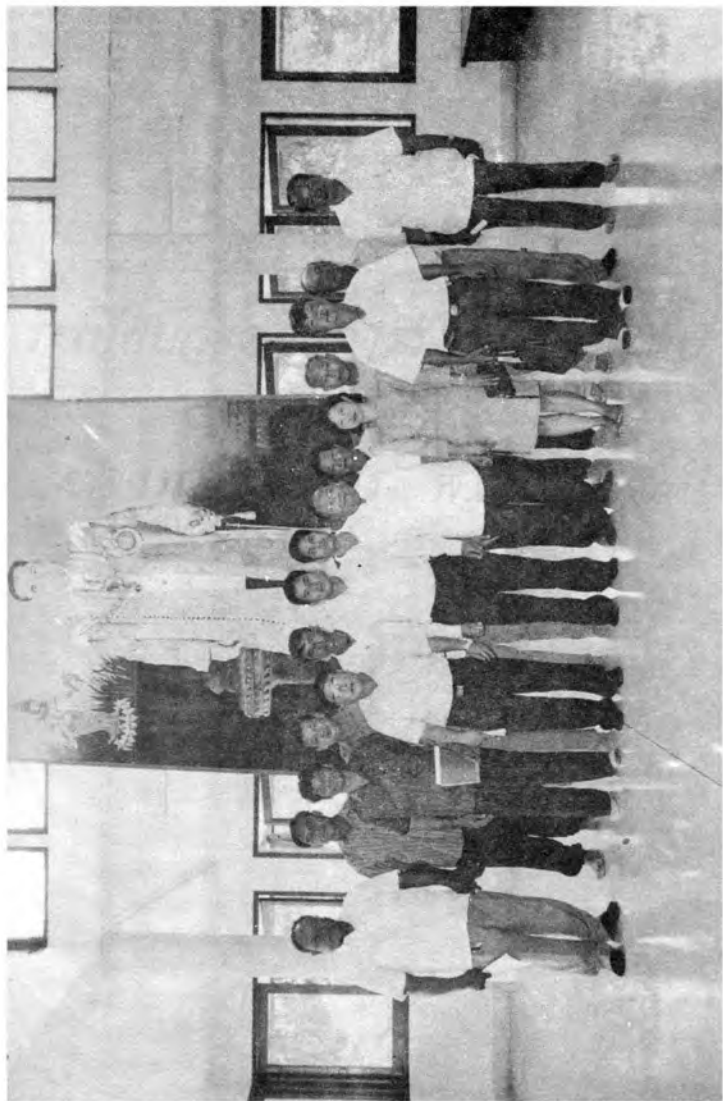
พระราชญาณ
(โอภาส รัตนโกสินทร์ ปว. ๕) ภ.ก.
๒๕๓๔ - ๒๕๓๖

พระครูเกษมศัลยธาร
(ประสิทธิ์ ฐานธรรมา ป.๑-๒)
๒๕๓๔ - ๒๕๓๖

พระครูไธเกษนวิริคุณ
(เถรเถร กมไธ ปว.๓)
๒๕๓๔ - ปัจจุบัน

คณะกรรมการวัดศิราลงกรณวราภววิหาร

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ

ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

"ข้อมูลข่าวสารลับ" หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ ที่มีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยและอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับเอกชน ซึ่งมีการกำหนดให้มีชั้นความลับเป็นชั้นลับชั้นลับมาก หรือชั้นลับที่สุด ตามระเบียบนี้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและประโยชน์แห่งรัฐประกอบกัน

"ประโยชน์แห่งรัฐ" หมายความว่า การดำเนินงานของรัฐที่เกี่ยวข้องประโยชน์สาธารณะ หรือประโยชน์ของเอกชนประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความมั่นคงของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเมืองภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ การป้องกันประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงานและสิ่งแวดล้อม

" หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ " หมายความว่า

(๑) หัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สำหรับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหมให้หมายความรวมถึงหัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กรมราชองครักษ์ กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศ

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับราชการส่วนภูมิภาค

(๓) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี ประธานสภาตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเมืองพัทยา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน แล้วแต่กรณี สำหรับราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) ผู้บริหารกิจการของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สำหรับงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

" การปรับขึ้นความลับ " หมายความว่า การลดหรือเพิ่มชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับ และให้หมายความรวมถึงการยกเลิกชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วย

ข้อ ๖ ทุกห้าปีเป็นอย่างน้อย ให้นายกรัฐมนตรีจัดให้มีการทบทวนการปฏิบัติการตามระเบียบนี้ และพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบนี้ให้เหมาะสม

ข้อ ๗ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รักษาข้อมูลข่าวสารลับในหน่วยงานของตน และอาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาคในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย

ผู้ที่มีหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารลับให้ปลอดภัย การให้บุคคลใดเข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับ หรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับ แก่ผู้ใดต้องกระทำโดยระมัดระวัง ในกรณีจำเป็นให้กำหนดเงื่อนไขในการ ปฏิบัติให้เหมาะสมแก่กรณี โดยคำนึงถึงการรักษาความลับและประสิทธิภาพ ในการดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ ๘ บุคคลที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารลับในชั้นความลับใด จะต้องเป็นบุคคลที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายความไว้วางใจ และให้เข้าถึง ข้อมูลข่าวสารลับได้เฉพาะเรื่องที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

ข้อ ๙ ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร หัวหน้างานของรัฐอาจขอ ให้องค์การรักษาความปลอดภัยช่วยตรวจสอบประวัติและพฤติกรรมของ เจ้าหน้าที่ของตนที่เกี่ยวข้องกับชั้นความลับได้

ข้อ ๑๐ ในการดำเนินงานของคณะกรรมการใด ๆ ถ้าคณะกรรมการ มีมติกำหนดชั้นความลับไว้เช่นใด ให้เลขานุการดำเนินการตามนั้นและให้ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าสังกัดของเลขานุการดำเนินการต่อไปให้ถูกต้อง ตามระเบียบนี้ด้วย

ถ้าคณะกรรมการคณะใดมีฝ่ายเลขานุการซึ่งมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานของรัฐให้ประธานกรรมการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน ของรัฐและให้นำระเบียบนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๑

องค์การรักษาความปลอดภัย

ข้อ ๑๑ องค์การรักษาความปลอดภัยตามระเบียบนี้ ได้แก่

- (๑) สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน
- (๒) ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด
เป็นองค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายทหาร

ส่วนที่ ๒

ประเภทชั้นความลับ

ข้อ ๑๒ ชั้นความลับของข้อมูลข่าวสาร แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น คือ

- (๑) ลับที่สุด (TOP SECRET)
- (๒) ลับมาก (SECRET)
- (๓) ลับ (CONFIDENTIAL)

ข้อ ๑๓ ลับที่สุด หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารลับ ซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรงที่สุด

ข้อ ๑๔ ลับมาก หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารลับ ซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐอย่างร้ายแรง

ข้อ ๑๕ ลับ หมายถึง ข้อมูลข่าวสารลับซึ่งหากเปิดเผยทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ

หมวด ๒ การกำหนดชั้นความลับ

ส่วนที่ ๑ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับ

ข้อ ๑๖ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด ในการนี้อาจมอบหมายหน้าที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือให้แก่ราชการส่วนภูมิภาค ในกรณีที่สามารถมอบอำนาจได้ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีอำนาจกำหนดชั้นความลับเป็นการชั่วคราวได้ และให้รีบเสนอต่อผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับเพื่อสั่งการเกี่ยวกับการกำหนดชั้นความลับต่อไปทันที

ในกรณีที่กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับที่มีชั้นความลับต่ำ แต่จำเป็นต้องอ้างอิงข้อความจากข้อมูลข่าวสารที่มีชั้นความลับสูงกว่า ต้องพิจารณาถึงเนื้อหาที่อ้างถึงนั้นว่าจะไม่ทำให้ข้อมูลข่าวสารที่มีชั้นความลับสูงกว่ารั่วไหล

ข้อ ๑๘ ให้นายทะเบียนจุดแจ้งเหตุผลการประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ แต่ถ้าเหตุผลนั้นมีรายละเอียดมาก หรือเหตุผลนั้นบางส่วนมีชั้นความลับสูงกว่าชั้นความลับของทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้บันทึกเหตุผลย่อไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ และบันทึกเหตุผลละเอียดหรือเหตุผลส่วนที่มีชั้นความลับสูงกว่าดังกล่าวแยกออกมาโดยเก็บไว้ระหว่างใบปกข้อมูลข่าวสารลับกับข้อมูลข่าวสารลับนั้น

ข้อ ๑๙ การกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับอยู่ในชั้นความลับใด ให้พิจารณาถึงองค์ประกอบต่อไปนี้ เช่น

- (๑) ความสำคัญของเนื้อหา
- (๒) แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร
- (๓) วิธีการนำไปใช้ประโยชน์
- (๔) จำนวนบุคคลที่ควรรับทราบ
- (๕) ผลกระทบหากมีการเปิดเผย
- (๖) หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในฐานะเจ้าของเรื่อง

หรือผู้อนุมัติ

ข้อ ๒๐ ในกรณีเป็นการสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบการใดเพื่อปฏิบัติเพิ่มเติมจากระเบียบนี้ก็ได้อีก และถ้าหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าการปฏิบัติตามระเบียบนี้ในเรื่องใดจะก่อให้เกิดความยุ่งยากโดยไม่เหมาะสม หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดวิธีการรักษาความลับในเรื่องนั้นด้วยวิธีการอื่นที่มีประสิทธิภาพเท่ากันหรือดีกว่าแทนได้

ส่วนที่ ๒

การแสดงชั้นความลับ

ข้อ ๒๑ เครื่องหมายแสดงชั้นความลับให้ใช้ตัวอักษรตามชั้นความลับที่ขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรธรรมดา โดยใช้สีแดงหรือสีอื่นที่สามารถมองเห็นได้เด่นและชัดเจน

ข้อ ๒๒ การแสดงชั้นความลับให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นเอกสารให้แสดงชั้นความลับที่กลางหน้ากระดาษทั้งด้านบน และด้านล่างของทุกหน้าเอกสารนั้น ถ้าเอกสารเข้าปกให้แสดงไว้ที่ด้านนอกของปกหน้าปกหลังด้วย

(๒) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นภาพเขียน ภาพถ่าย แผนที่ แผนภูมิ แผนผังและสำเนาสิ่งของดังกล่าวนั้น ให้แสดงชั้นความลับในลักษณะเดียวกับ (๑) ถ้าเอกสารนั้นม้วนหรือพับได้ ให้แสดงชั้นความลับไว้ให้ปรากฏเห็นได้ขณะที่เอกสารนั้นม้วนหรือพับอยู่ด้วย

(๓) ข้อมูลข่าวสารที่มีสภาพเป็นงานบันทึก แถบบันทึก फिल्म บันทึกภาพทุกประเภท หรือสิ่งบันทึกที่สามารถแสดงผลหรือสื่อความหมาย โดยกรรมวิธีใด ๆ ให้แสดงชั้นความลับไว้ที่ต้นและปลายม้วนฟิล์ม หรือ ต้นและปลายของข้อมูลข่าวสาร หรือบนวัสดุ หรือบนภาชนะที่บรรจุ ถ้าไม่สามารถแสดงชั้นความลับไว้ในที่ดังกล่าวได้ ให้เก็บในกล่องหรือ หีบห่อ ซึ่งมีเครื่องหมายแสดงชั้น ความลับนั้น

ส่วนที่ ๓

การปรับชั้นความลับ

ข้อ ๒๓ การปรับชั้นความลับ ต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจกำหนด ชั้นความลับของหน่วยงานเจ้าของเรื่อง

ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องเห็นควรให้ทำการปรับชั้นความลับ ของข้อมูลข่าวสารลับใด ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องทำการปรับชั้นความลับ และแจ้งให้หน่วยงานของรัฐอื่นที่ได้รับการแจกจ่ายทราบเพื่อให้มีการแก้ไข ชั้นความลับโดยทั่วกันด้วย

ผู้บังคับบัญชาตามสายงานมีอำนาจปรับชั้นความลับได้ เมื่อ พิจารณาเห็นว่า การกำหนดชั้นความลับไม่เหมาะสม แต่ต้องแจ้งให้ ผู้กำหนดชั้นความลับเดิมทราบ

ถ้าสามารถกำหนดระยะเวลาในการปรับขึ้นความลับล่วงหน้าได้ ให้นำหน่วยงานเจ้าของเรื่องเดิมแสดงข้อความการปรับขึ้นความลับไว้บนปกหน้า หรือหน้าแรกของข้อมูลข่าวสารแต่ละฉบับ โดยแสดงไว้ใกล้กับเครื่องหมาย แสดงชั้นความลับเดิม เพื่อให้ทราบว่า เมื่อถึงกำหนดเวลาที่ระบุไว้ ล่วงหน้านั้น จะปรับขึ้นความลับได้โดยไม่ต้องยืนยันให้ทราบอีก

การแก้ไขชั้นความลับ ให้ขีดฆ่าเครื่องหมายแสดงชั้นความลับเดิม แล้วแสดงเครื่องหมายชั้นความลับที่กำหนดใหม่ (ถ้ามี) ไว้ใกล้กับ เครื่องหมายแสดงชั้นความลับเดิมบนข้อมูลข่าวสารดังกล่าว และให้จัดแจ้ง การปรับขึ้นความลับนั้นไว้ในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับด้วย ในกรณีที่ เห็นสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะกำหนดให้จัดแจ้งการปรับขึ้น ความลับไว้ที่หน้าแรกของเอกสารหรือที่แสดงชั้นความลับตามข้อ ๒๒ (๓) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๔ ข้อมูลข่าวสารลับที่คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ให้ถือว่าข้อมูลข่าวสารนั้นถูกยกเลิกชั้นความลับแล้ว เว้นแต่มีการฟ้องคดี ต่อศาลและศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็นอย่างอื่น

หมวด ๓

การทะเบียน

ส่วนที่ ๑

นายทะเบียน

ข้อ ๒๕ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับขึ้นภายในหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบเรียกว่า " นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ " และจะแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

ให้ผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๖ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ มีหน้าที่ดังนี้

(๑) ดำเนินการทางทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามระเบียบนี้
(๒) เก็บรักษาแบบเอกสารต่าง ๆ ซึ่งกรอกข้อความแล้วตามระเบียบนี้ และบรรดาข้อมูลข่าวสารลับที่อยู่ในความควบคุมดูแลไว้ในที่ปลอดภัย

(๓) เก็บรักษาบัญชีลายมือชื่อนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับของหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่ติดต่อเกี่ยวข้อกันเป็นประจำ

(๔) ประสานงานกับผู้ควบคุมทะเบียนความไว้วางใจตามที่กำหนด
ในระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ เพื่อกำหนดตัวบุคคล
ที่จะเข้าถึงชั้นความลับตามความเหมาะสมและความรับผิดชอบ

(๕) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารลับตามที่กำหนด
ไว้ในระเบียบนี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๒๗ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับอย่างน้อยต้องจัดให้มี
ทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับประกอบด้วย ทะเบียนรับ ทะเบียนส่ง และ
ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ แยกต่างหากจากทะเบียนงานสารบรรณ
ตามปกติของหน่วยงานของรัฐ

ทะเบียนรับ ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารลับ
ที่หน่วยงานได้รับไว้

ทะเบียนส่ง ใช้สำหรับบันทึกรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารลับ
ที่ส่งออกนอกบริเวณหน่วยงาน

ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ ใช้สำหรับบันทึกทางทะเบียน
เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับที่หน่วยงานจัดทำขึ้นใช้งาน หรือได้ส่งออก หรือ
ได้รับมา รวมทั้งบันทึกการปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับนั้น

ทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับให้ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารลับด้วย

แบบทะเบียนรับ ทะเบียนส่งและทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ
ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒๔ ในกรณีนี้ที่เห็นสมควร หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีระบบทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับขึ้นในหน่วยงานส่วนย่อยด้วยก็ได้ และให้นำความในข้อ ๒๕ ข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การตรวจสอบ

ข้อ ๒๙ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับเป็นประธานกรรมการ และเจ้าหน้าที่อื่นอีกไม่น้อยกว่าสองคนเป็นกรรมการ ทำการตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติตามระเบียบนี้และการมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารลับที่มีอยู่ในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับอย่างน้อยทุกหกเดือน และเสนอรายงานการตรวจสอบให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐนั้นทราบและสั่งการต่อไป

ข้อ ๓๐ เมื่อสงสัยว่าบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับได้รู้ หรืออาจรู้ถึงข้อมูลข่าวสารลับ หรือเมื่อสงสัยว่ามีการละเมิดการรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารของราชการให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

คณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ซึ่งมิได้เป็น
คณะกรรมการตรวจสอบตามข้อ ๒๙

หมวด ๔ การดำเนินการ

ส่วนที่ ๑ การจัดทำ

ข้อ ๓๑ การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับในทุกขั้นตอน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดจำนวนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพียงพอที่จะจำเป็นต่อภารกิจ และจำกัดให้ทราบเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ข้อ ๓๒ ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒๒ (๑) ให้แสดงชื่อหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเลขที่ชุดของจำนวนชุดทั้งหมด และเลขที่หน้าของจำนวนหน้าทั้งหมดไว้ทุกหน้าของข้อมูลข่าวสารลับ ทั้งนี้จะแสดงชื่อหน่วยงานส่วนย่อยไว้ด้วยก็ได้

ข้อมูลข่าวสารตามข้อ ๒๒ (๓) ให้แสดงชื่อหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องและเลขที่ชุดของจำนวนชุดทั้งหมดไว้ที่กล่อง หรือหีบห่อของข้อมูลข่าวสารลับนั้น ทั้งนี้จะแสดงชื่อหน่วยงานส่วนย่อยไว้ด้วยก็ได้

ส่วนที่ ๒

การสำเนาและการแปล

ข้อ ๓๓ การสำเนา การแปลเอกสาร การเข้ารหัส หรือการถอดรหัสข้อมูลข่าวสารลับ ต้องบันทึก จำนวนชุด ยศ ชื่อ ตำแหน่งของผู้ดำเนินการ และชื่อหน่วยงานของรัฐที่จัดทำไว้ที่ข้อมูลข่าวสารลับฉบับต้นที่ตนครอบครองและที่ฉบับสำเนา ฉบับคำแปล ฉบับเข้ารหัส หรือฉบับถอดรหัส แล้วแต่กรณีด้วย

การบันทึกตามวรรคหนึ่ง ผู้ดำเนินการจะจัดทำโดยใช้รหัสลับก็ได้

ส่วนที่ ๓

การโอน

ข้อ ๓๔ การโอนข้อมูลข่าวสารลับระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือการโอนภายในหน่วยงานเดียวกัน ให้เจ้าหน้าที่ผู้โอนและเจ้าหน้าที่ผู้รับโอนจัดทำบันทึกการโอนและการรับโอนไว้เป็นหลักฐาน และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับจัดแจ้งการโอนข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าวไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

ส่วนที่ ๔

การส่งและการรับ

ข้อ ๓๕ การส่งข้อมูลข่าวสารลับภายในบริเวณหน่วยงานเดียวกัน ทุกชั้นความลับ ต้องใช้ใบปกข้อมูลข่าวสารลับปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

แบบใบปกข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓๖ การส่งข้อมูลข่าวสารลับออกนอกบริเวณหน่วยงาน ต้องบรรจุซอง หรือภาชนะที่บดบังสองชั้นอย่างมั่นคง

บนซองหรือภาชนะชั้นในให้จําหน้าระบุเลขที่หนังสือนำส่ง ชื่อหรือตำแหน่งผู้รับและหน่วยงานผู้ส่ง พร้อมทั้งทำเครื่องหมายแสดงชั้นความลับทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

บนซองหรือภาชนะชั้นนอกให้จําหน้าระบุข้อความเช่นเดียวกับบนซองหรือภาชนะชั้นใน แต่ไม่ต้องมีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับใด ๆ

ห้ามระบุชั้นความลับและชื่อเรื่องไว้ในใบตอบรับ แต่ให้ระบุเลขที่หนังสือส่ง วัน เดือน ปี จำนวนหน้า และหมายเลขฉบับไว้ในใบตอบรับดังกล่าว และเก็บรักษาใบตอบรับนั้นไว้จนกว่าจะได้ รับคืนหรือยกเลิกชั้นความลับหรือทำลายข้อมูลข่าวสารลับนั้นแล้ว

แบบใบตอบรับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓๗ การส่งข้อมูลข่าวสารลับออกนอกบริเวณหน่วยงานภายในประเทศโดยเจ้าหน้าที่นำสาร ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายมีอำนาจอนุญาตให้กระทำได้ และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับลงทะเบียนก่อนส่งออก

การส่งข้อมูลข่าวสารลับตามวรรคหนึ่ง จะจัดให้มีผู้อารักขาการนำสารด้วยก็ได้

ข้อ ๓๘ เจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขาการนำสาร มีหน้าที่ดังนี้

(๑) รักษาความปลอดภัยของข้อมูลข่าวสารลับตลอดเวลาที่นำออกนอกบริเวณหน่วยงาน และเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับที่อยู่ในความดูแลให้ปลอดภัย

(๒) จัดส่งข้อมูลข่าวสารลับแก่นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ ถ้านายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ หรือผู้ปฏิบัติการแทนไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ส่งข้อมูลข่าวสารลับนั้นแก่ผู้รับตามจำหน้า ถ้าผู้รับตามจำหน้าไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้นำข้อมูลข่าวสารลับกลับมาเก็บรักษาที่หน่วยงานของตน และแจ้งให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับบันทึกไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ หรือในกรณีที่สถานที่นำส่งอยู่ห่างจากหน่วยงานของรัฐที่ส่ง และไม่สามารถเดินทางกลับภายในวันเดียวกันได้ ให้เก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัยจนกว่าจะส่งมอบแก่นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับหรือผู้รับตามจำหน้า แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่นำสารไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้อารักขาการนำสารปฏิบัติหน้าที่แทน และให้รายงานนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับทราบโดยเร็ว

ข้อ ๓๙ การส่งข้อมูลข่าวสารลับออกนอกประเทศ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยธงเมลล์การทูตโดยอนุโลม หรือให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีฐานะทางการทูตถือไปด้วยตนเองก็ได้

ข้อ ๔๐ การส่งข้อมูลข่าวสารลับทั้งภายในประเทศและส่งออกนอกประเทศ จะส่งทางโทรคมนาคม ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือโดยวิธีการอื่นใดก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐก่อน

กรณีการส่งทางโทรคมนาคมให้ปฏิบัติตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สารบรรณทราบข้อมูลข่าวสารที่รับไว้เป็นข้อมูลข่าวสารลับให้รีบส่งข้อมูลข่าวสารลับดังกล่าวให้แก่ฝ่ายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

ข้อ ๔๒ ให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับลงชื่อในใบตอบรับแล้วคืนใบตอบรับนั้นแก่ผู้นำส่ง หรือจัดส่งใบตอบรับคืนแก่หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ส่ง และลงทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับก่อนที่จะดำเนินการอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้รับยังไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับต่อไปได้ ให้ผู้รับนำข้อมูลข่าวสารลับที่ได้รับไปเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย ตามระเบียบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับที่หน่วยงานของรัฐนั้นกำหนด

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่เป็นการส่งแก่ผู้รับตามเจ้าหน้าที่ ให้ผู้รับตามเจ้าหน้าที่แจ้งต่อนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อให้ลงทะเบียนในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับโดยไม่ชักช้า

ส่วนที่ ๕

การเก็บรักษา

ข้อ ๔๔ การเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับ ให้หน่วยงานของรัฐเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย และให้กำหนดระเบียบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับไว้เป็นการเฉพาะตามคำแนะนำขององค์การรักษาความปลอดภัย

ส่วนที่ ๖

การยืม

ข้อ ๔๕ การให้ยืมข้อมูลข่าวสารลับ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือผู้ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมอบหมายพิจารณาด้วยว่ายืมมีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องที่ยืม และสามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือไม่

ถ้าเรื่องที่ผู้ประสงค์จะยืมเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐอื่นเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่องการให้ยืมต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานเจ้าของเรื่องนั้นก่อน เว้นแต่ผู้ยืมจะเป็นหน่วยงานเจ้าของเรื่องนั่นเอง

ให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับทำบันทึกการยืม พร้อมทั้งจัดแจ้งการยืมไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

แบบบันทึกการยืมให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๗

การทำลาย

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่มีการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารลับชั้นลับที่สุดจะเสี่ยงต่อการรั่วไหล อันจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ประโยชน์แห่งรัฐ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับชั้นลับที่สุดนั้นได้ หากพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องทำลาย

หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจะสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับนอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้ส่งข้อมูลข่าวสารลับให้หอจดหมายเหตุแห่งชาติพิจารณาก่อนว่าไม่มีคุณค่าในการเก็บรักษา

ในการสั่งทำลายข้อมูลข่าวสารลับ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการทำลายข้อมูลข่าวสารลับชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับเป็นประธานกรรมการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอีกไม่น้อยกว่าสองคนเป็นกรรมการ และเมื่อคณะกรรมการดังกล่าวได้ทำลายข้อมูลข่าวสารลับเสร็จแล้ว ให้จัดแจ้งการทำลายไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับและจัดทำใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับด้วย ใบรับรองการทำลายให้เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐานไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อาจเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือกำหนดให้การใช้ดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลใดก่อนก็ได้

แบบใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๘

การปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน

ข้อ ๔๗ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีแผนการปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน โดยมีแผนการเคลื่อนย้าย แผนการพิทักษ์รักษา และแผนการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ เพื่อนำมาปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตามความรุนแรงของสถานการณ์

ส่วนที่ ๙

กรณีสูญหาย

ข้อ ๔๘ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับสูญหาย ให้ผู้ทราบข้อเท็จจริง รายงานข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป และให้นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับบันทึกการที่ ข้อมูลข่าวสารลับสูญหายไว้ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับด้วย

ส่วนที่ ๑๐

การเปิดเผย

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับใด โดยมีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขเช่นใด ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารลับนั้นได้ตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับใดไม่มีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับไว้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่นั้นได้รู้หรือควรจะรู้ข้อเท็จจริงว่าข้อมูลข่าวสารนั้นได้มีการกำหนดชั้นความลับไว้แล้ว

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๑ ให้เอกสารลับตามชั้นความลับที่มีอยู่ก่อน ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบนี้ โดยเอกสารลับชั้นปกปิด ให้ถือว่ามิชั้นความลับอยู่ในชั้นลับนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

แบบใบปกของเอกสารลับตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมด

แบบเอกสารต่าง ๆ ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งมีอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ให้นายทะเบียนเอกสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนเอกสารลับที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับและผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารตามระเบียบนี้

ให้เจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขานำสารที่มีอยู่ก่อนตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นเจ้าหน้าที่นำสารและผู้อารักขานำสารตามระเบียบนี้

ข้อ ๕๒ ภายในหกเดือนนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

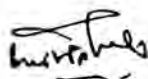
(๑) ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้จัดทำมาแล้วเกินยี่สิบปี และมีการกำหนดชั้นความลับไว้ ถ้ามิได้มีการกำหนดชั้นความลับใหม่เป็นรายชั้น และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับต่อไป ให้ถือว่าชั้นความลับนั้นเป็นอันยกเลิก

(๒) ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบและกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่ตนจัดทำขึ้นภายในยี่สิบปีก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้แล้วเสร็จทั้งหมด

หากหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจจัดทำได้ภายใน
ระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ข้อ ๕๓ ให้องค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือนและองค์การ
รักษาความปลอดภัยฝ่ายทหารประสานการปฏิบัติในการจัดให้มีหลักเกณฑ์
วิธีการและคำแนะนำการปฏิบัติตามระเบียบนี้ รวมทั้งการอบรมบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นและงบประมาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง กำหนดแบบเอกสารตามระเบียบว่าด้วยการ
รักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖ ข้อ ๔๕ และ
ข้อ ๔๖ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔
นายกรัฐมนตรีออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ทะเบียนรับ ตามข้อ ๒๗ ของระเบียบว่าด้วยการรักษา
ความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้ใช้แบบ ทขล.๑ ตามที่กำหนด
ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๒ ทะเบียนส่ง ตามข้อ ๒๗ ของระเบียบว่าด้วยการรักษา
ความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้ใช้แบบ ทขล.๒ ตามที่กำหนด
ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ ตามข้อ ๒๗ ของระเบียบ
ว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้ใช้แบบ ทขล.๓
ตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

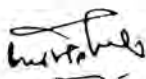
ข้อ ๔ ใบปกข้อมูลข่าวสารลับ ตามข้อ ๓๕ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นไปตามแบบใบปกข้อมูลข่าวสารลับตามชั้นความลับตามที่กำหนดท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ ใบตอบรับ ตามข้อ ๓๖ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ บันทึกการยืม ตามข้อ ๔๕ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ ใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ ตามข้อ ๔๖ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

(ทชล.๑)

ทะเบียนรับ

เลขที่รับ	เลขที่หนังสือ วัน เดือน ปี	ชั้นความลับ	จาก	ถึง	เรื่อง	ลงชื่อ	หมายเหตุ

หมายเหตุ ช่องเลขที่รับ ให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ให้ลงเลขที่รับต่อเนื่องกันไป

๒. เมื่อขึ้นวันใหม่ ให้ลงวันที่ค้นไว้ในทะเบียน

(ทชล.๒)

ทะเบียนส่ง

เลขที่ส่ง	ชั้นความลับ	จาก	ถึง	เรื่อง	ลงชื่อ	หมายเหตุ

หมายเหตุ ช่องเลขที่ส่ง ให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ให้ลงเลขที่ส่งต่อเนื่องกันไป

๒. เมื่อขึ้นวันใหม่ ให้ลงวันที่คั่นไว้ในทะเบียน

(ทชล.๓)

ทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ

ลำดับที่	เลขที่ส่ง	เลขที่รับ	ชั้นความลับ	หน่วยงาน เจ้าของเรื่อง	การดำเนินการ

- หมายเหตุ** ๑. ช่องเลขที่ส่ง ให้ลงเลขที่ส่งในทะเบียนส่ง
๒. ช่องเลขที่รับ ให้ลงเลขที่รับในทะเบียนรับ

ลับ

ใช้ปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

ลับ

ลับมาก

ใช้ปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

ลับมาก

ลับที่สุด

ใช้ปิดทับข้อมูลข่าวสารลับ

ลับที่สุด

ใบตอบรับ

ข้าพเจ้า (ยศ,ชื่อ)ในฐานะ ☐ นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ
☐ ผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

ได้รับของหรือภาชนะบรรจุข้อมูลข่าวสารลับ เลขที่หนังสือ

ลงวันที่ จาก ถึง

ไว้เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ เดือน พ.ศ. เวลา น.

ลงชื่อ ผู้รับ
 (.....)

ลงชื่อ ผู้ส่ง
 (.....)

- หมายเหตุ**
๑. กรณีที่นำส่งโดยเจ้าหน้าที่นำสารให้หรือรับใบตอบรับนำกลับคืนทันที
 ๒. กรณีที่ส่งโดยวิธีอื่นให้ผู้รับจัดการส่งใบตอบรับคืนโดยเร็ว

(ชั้นความลับ)

บันทึกการยืม

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ข้าพเจ้า (ยศ,ชื่อ) ตำแหน่ง.....
 สังกัด..... ตั้งอยู่ที่..... โทรศัพท์.....
 ได้ยืมข้อมูลข่าวสารลับจาก..... (หน่วยงานของรัฐผู้ให้ยืม).....
 ไปจำนวน.....รายการ ดังนี้

ลำดับ	ชั้นความลับ	ที่หนังสือ	ลงวันที่	เรื่อง	หมายเหตุ

ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

ข้าพเจ้าจะนำข้อมูลข่าวสารลับที่ยืมกลับมาคืนภายในวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

อนุญาตให้..... ยืมข้อมูลข่าวสารลับตามรายการนี้ได้ ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้อนุญาตให้ยืม
ได้จัดแจ้งการยืมไว้ในทะเบียนควบคุม ข้อมูลข่าวสารลับแล้ว ลงชื่อ..... (.....) นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

ลงชื่อ..... ผู้ยืม
(.....)
ลงชื่อ..... เจ้าหน้าที่ผู้ส่งมอบ
(.....)

ผู้ยืมได้นำข้อมูลข่าวสารลับตามรายการ.....มาคืนครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ลงชื่อ..... (.....) เจ้าหน้าที่ผู้รับคืน

(ชั้นความลับ)

(ชั้นความลับ)

ใบรับรองการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ

.....(ชื่อหน่วยงานของรัฐ)

๑. ตามคำสั่งที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ให้คณะกรรมการ
ในข้อ ๓ ดำเนินการทำลายข้อมูลข่าวสารลับตามรายการใน ข้อ ๒

๒. รายการข้อมูลข่าวสารลับ

ลำดับที่	เลขที่หนังสือ	ลงวันที่	จาก	ถึง	เรื่อง	หมายเหตุ

หมายเหตุ ช่อง ลำดับที่ ให้ลงลำดับที่ในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ

๓. คณะกรรมการทำลายข้อมูลข่าวสารลับ

ตำแหน่ง	รายชื่อ	ได้ทำลายข้อมูลข่าวสาร ลับลำดับที่..... เมื่อวันที่.....	ลงชื่อ
๑. ประธานกรรมการ	๑.....		๑.....
๒. กรรมการ	๒.....		๒.....
๓. กรรมการ	๓.....		๓.....

๔. ได้จัดแจ้งการทำลายลงในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับแล้ว

ลงชื่อ.....นายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ

(.....)

วันที่.....

(ชั้นความลับ)

บทวิเคราะห์สรุป

ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.

ออกตามความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เจ้าของเรื่อง คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วิเคราะห์สรุปในการเสนอร่างระเบียบ ฯ

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอขอให้มีระเบียบ

๑.๑ การดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการในขณะนี้ ประกอบด้วยระเบียบ ๒ ระเบียบ คือ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ และ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งทั้งสองระเบียบก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวในการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ และเป็นระเบียบที่ร่างขึ้นโดยอาศัยอำนาจบริหารทั่วไปของคณะรัฐมนตรี แต่ในขณะนี้ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ให้อำนาจแก่คณะรัฐมนตรีในการที่จะกำหนดระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของราชการ เพื่อกำหนดบุคคลที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย การกำหนดเงื่อนไขในการเปิดเผย และการรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารมิให้รั่วไหล ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับข้อมูล

ข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย อันมีผลทำให้การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสารและการสื่อสารไม่สามารถที่จะกำหนดโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่ออกโดยอาศัยอำนาจบริหารทั่วไปได้อีกต่อไป คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีกำหนดระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการขึ้น ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อกำหนดรายละเอียดในการปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยขึ้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สมควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.

๑.๒ เห็นสมควรยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ เนื่องจากระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ มีรายละเอียดในทางปฏิบัติมาก และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและสารสนเทศในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก โดยมีการสื่อสารใหม่ ๆ หลายวิธีที่เทคนิคในการรักษาความปลอดภัยแตกต่างกัน การกำหนดเป็นระเบียบของคณะรัฐมนตรีจะยุ่งยากในการแก้ไขเพิ่มเติม และกรณีดังกล่าวเป็นวิธีปฏิบัติทางเทคนิคเท่านั้น สมควรให้องค์กรรักษาความปลอดภัยเป็นผู้แนะนำเทคนิควิธีปฏิบัติจะเหมาะสมและยืดหยุ่นกว่า

๒. ความเกี่ยวข้องกับการใช้ระเบียบฯ โดยส่วนราชการต่าง ๆ

ให้ประกอบกับระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยไม่ต้องยกเลิกระเบียบฯ ดังกล่าว เนื่องจากเป็นการยกเลิกเฉพาะการรักษาความปลอดภัยเฉพาะในส่วนที่เป็น "เอกสาร" ส่วนการรักษาความปลอดภัยในส่วนอื่น นอกจากเอกสารยังคงใช้บังคับได้ต่อไป ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และใช้บังคับกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาคดี องค์การควบคุมการประกอบอาชีพและหน่วยงานอิสระของรัฐ

๓ การขอข้อมูล หรือความเห็นจากส่วนราชการ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และได้ศึกษาข้อมูล และรับฟังความคิดเห็นจากผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ศูนย์รักษาความปลอดภัย (กองบัญชาการทหารสูงสุด) สำนักงานอัยการสูงสุด หอจดหมายเหตุแห่งชาติ (กรมศิลปากร) กระทรวงการต่างประเทศ ตลอดจนการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๓๔ หน่วยงาน ในการสัมมนา เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๒

๔. ระเบียบที่เสนอนั้น กำหนดให้มีการขออนุญาต เพื่อทำกิจการ
อย่างหนึ่งอย่างใดหรือไม่ และมีความจำเป็นเพียงใด

ไม่มี

๕. ประเด็นปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ต้องการเสนอ

๕.๑ ประเด็นปัญหา

การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสารและการสื่อสาร
ขณะนี้ ก่อให้เกิดความไม่คล่องตัวในการรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร
ที่ไม่ต้องเปิดเผย ดังนี้

๕.๑.๑ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสารมีการกำหนดลักษณะของ
เอกสารชั้นลับที่สุด ลับมาก ลับ และปกปิดอย่างกว้าง ๆ โดยมีได้พิจารณา
เป็นรายกรณีหรือรายชั้น ผู้ปฏิบัติจะมีแนวโน้มกำหนดให้เรื่องดังกล่าว
เป็นความลับทั้งหมด เพราะเกรงจะผิดระเบียบ ทั้งที่บางส่วนไม่มีสภาพ
เป็นความลับ ในทางตรงกันข้าม ข้อมูลข่าวสารบางอย่าง ทักษะในสังคม
ได้เปลี่ยนแปลงไปไม่ถือเป็นความลับอีกต่อไป และเป็นเรื่องที่สาธารณชน
ควรได้รับรู้ อนึ่ง สิ่งใดไม่ควรเปิดเผยนั้น หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ
ย่อมอยู่ในฐานะที่รู้ได้ดีกว่าผู้อื่น และการเปิดเผยสิ่งที่โดยอำนาจหน้าที่
ไม่ควรเปิดเผย ย่อมเป็นความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ และจะเป็น
ผลร้ายต่อผู้รับผิดชอบ โดยอาจถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิ หรือลงโทษทาง
วินัยได้ การกำหนดรายละเอียดว่าสิ่งใดไม่ควรเปิดเผยจึงควรให้หน่วยงาน
ที่รับผิดชอบกำหนดเองจะเหมาะสมกว่า

การกำหนดวิธีปฏิบัติในรายละเอียดมากมายจนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามได้ยาก และอาจกล่าวได้ว่า ไม่มีหน่วยงานใดสามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ถูกต้องทุกประการ แม้แต่องค์การรักษาความปลอดภัยเองก็ตาม

การกำหนดชั้นความลับยุติแต่ในชั้นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ แต่ในปัจจุบันมีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการอยู่ด้วย ซึ่งอาจรับพิจารณาอุทธรณ์จากเอกชนและมีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยได้ จึงสมควรเขียนระเบียบให้ยืดหยุ่นขึ้นตอจนถึงกัน

๕.๑.๒ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ มีรายละเอียดในทางปฏิบัติมากและเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร และสารสนเทศในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปมาก โดยมีการสื่อสารใหม่ ๆ หลายวิธีที่เทคนิคในการรักษาความปลอดภัยแตกต่างกัน การกำหนดเป็นระเบียบของคณะรัฐมนตรีจะยุ่งยากในการแก้ไขเพิ่มเติม และกรณีดังกล่าวเป็นวิธีปฏิบัติทางเทคนิคเท่านั้น สมควรให้องค์การรักษาความปลอดภัยเป็นผู้แนะนำเทคนิควิธีปฏิบัติจะเหมาะสมและยืดหยุ่นกว่า

๕.๒ ทางแก้ไข

๕.๒.๑ ลดความยุ่งยากในการปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับให้ลดน้อยลงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แต่ให้คงประสิทธิภาพในการรักษาความลับได้อย่างเพียงพอ

๕.๒.๒ เน้นความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในการรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารของราชการโดยตรง โดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอิสระในการที่จะเลือกวิธีปฏิบัติการในการรักษาความลับโดยวิธีอื่น แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในร่างระเบียบฯ ได้ ถ้าเป็นวิธีการรักษาความลับที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารลับรั่วไหล เนื่องจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดมาตรการในการรักษาความลับไม่รัดกุม หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ

๕.๒.๓ ไม่กำหนดรายละเอียดของวิธีปฏิบัติไว้ในระเบียบ เพราะทำให้ระเบียบยุ่งยากซับซ้อนและไม่เหมาะสมกับหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน แต่ให้องค์การรักษาความปลอดภัยเป็นผู้แนะนำมาตรฐานในการรักษาความลับแก่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแทน ซึ่งจะทำให้ระเบียบฯ นี้ สามารถปรับให้มีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาวะของเรื่องได้

๕.๒.๔ ส่วนที่เป็นสาระสำคัญในการรักษาความลับจะถูกกำหนดไว้ในร่างระเบียบฯ ส่วนแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่สำคัญ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะทำให้การแก้ไขแบบต่าง ๆ สามารถทำได้ง่ายสะดวกขึ้น

อนึ่ง เมื่อร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ..... มีผลใช้บังคับแล้วมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้บังคับดังนี้

๑. ก่อนที่จะมีการประกาศใช้บังคับระเบียบฯ นี้ ควรจัดทำคู่มือหรือคำแนะนำการใช้ระเบียบฯ นี้ รวมถึงการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์การรักษาความปลอดภัยและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความลับของทางราชการ

๒. หลังจากทีระเบียบฯ นี้ ใช้บังคับแล้วจะต้องแก้ไขระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ และขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติยกเลิกระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความสับสนในการปฏิบัติ

๓. ข้อมูลข่าวสารของทางราชการมิได้จำกัดเฉพาะในส่วนของข้อมูลข่าวสารของทางราชการที่เป็นเอกสาร แผนที่ แผนผัง หรือแผ่นฟิล์ม ฯลฯ แต่ยังรวมถึงข้อมูลข่าวสารในรูปแบบอื่นด้วย เช่น ข้อมูลข่าวสารในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ สมควรมียุทธวิธีการรักษาความปลอดภัยข้อมูลข่าวสารในลักษณะดังกล่าวด้วย เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการทำลายข้อมูลข่าวสารของราชการ

๖. หลักการในประเด็นที่สำคัญ ๆ

ร่างระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ... มีสาระสำคัญดังนี้

๑. กำหนดชั้นความลับเป็นสามชั้น คือ ชั้นลับที่สุด ลับมาก และลับ

๒. คงบทบาทขององค์การรักษาความปลอดภัย (สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำหรับกรณีของพลเรือน และศูนย์รักษาความปลอดภัย สำหรับกรณีของทหาร) ในการให้คำแนะนำทางเทคนิคการรักษาความลับ แก่หน่วยงานต่าง ๆ

๓. เน้นความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐในการวางมาตรการรักษาความลับ และในกรณีจำเป็นอาจกำหนดมาตรการที่แตกต่างไปจากระเบียบนี้ได้ ถ้ามาตรการนั้นมีประสิทธิภาพเช่นกัน

๔. กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอิสระในการกำหนดชั้นความลับ และสามารถที่จะมอบหมายหน้าที่ดังกล่าว ให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชา หรือราชการส่วนภูมิภาคได้ตามความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการเรื่องความรับผิดชอบของหน่วยงาน

๕. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดชั้นความลับเป็นการชั่วคราวได้ และผู้บังคับบัญชาสามารถที่จะปรับชั้นความลับได้ตามความเหมาะสมในภายหลัง

๖. กำหนดระบบการทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ โดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอย่างน้อยต้องจัดให้มีทะเบียนเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารลับ โดยแยกเป็นสามทะเบียน แบบทะเบียนทำให้ง่ายขึ้น การดำเนินการต่าง ๆ ทุกขั้นตอนของข้อมูลข่าวสารลับจะปรากฏในทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารลับที่จัดทำขึ้นใช้ภายในหน่วยงาน แต่ไม่ได้ส่งออกนอกบริเวณหน่วยงานของรัฐด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้ควบคุมดูแลงานทะเบียนทราบถึงการปฏิบัติได้ง่าย กำหนดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติตามระเบียบ และการมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารลับที่มีอยู่ในทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับทุกหกเดือน ส่วนการจัดทำ การสำเนาและการแปล การโอน การส่ง และการรับ การเก็บรักษา การยืม การทำลาย การปฏิบัติในเวลาฉุกเฉิน การสูญหายได้ยึดแนวทาง ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นหลัก แต่แก้ไขถ้อยคำให้เข้าใจง่าย และมีแนวปฏิบัติให้ง่ายขึ้น

๗. หน่วยงานของรัฐต้องจำแนกข้อมูลข่าวสารให้ชัดเจนว่า ข้อมูลข่าวสารใดเปิดเผยได้หรือเปิดเผยไม่ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบ กำหนดขึ้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับให้เหมาะสม ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารนั้น ไม่มีเครื่องหมายแสดงชั้นความลับไว้ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ทันทีเว้นแต่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้รู้หรือควรจะรู้ว่า ข้อมูลข่าวสารที่ไม่มีเครื่องหมายกำกับนั้น แท้จริงได้มีการกำหนดชั้นความลับไว้แล้ว

๘. กำหนดบทเฉพาะกาลแก้ไขปัญหายั่งยืนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนี้

๘.๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของเรื่อง พิจารณากำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่ได้จัดทำเกินกว่ายี่สิบปี และกำหนดชั้นความลับใหม่เป็นรายชิ้น และแจ้งให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับต่อไป โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนหากพ้นกำหนดหกเดือนไปแล้วให้ถือว่า มีการยกเลิกชั้นความลับแล้ว และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีได้มีการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับได้

๘.๒ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบ และกำหนด ชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่จัดทำขึ้นภายในยี่สิบปีให้แล้วเสร็จภายใน หกเดือน เมื่อครบหกเดือนแล้ว ถ้ายังไม่มีกำหนัดชั้นความลับเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามมาตรา ๒๐ (๑) แห่งพระราช บัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีเหตุจำเป็นไม่อาจดำเนินการ ดังกล่าวข้างต้นให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาหกเดือน หน่วยงานของรัฐ อาจขอขยายระยะเวลาในการดำเนินการต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการเป็นรายกรณีไปได้

ข้อแนะนำ การใช้ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับ ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ชังทอง โอภาสศิริวิทย์

๑. คำว่าเอกสารในระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ และคำว่าข้อมูลข่าวสารในระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

เนื่องจากระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖^(๑) และมาตรา ๒๖ วรรคห้า^(๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยระเบียบนี้จะใช้แทนระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับเอกสาร ดังนั้น ขอบเขตของการรักษาความปลอดภัยจึงต้องใช้นิยามคำว่า ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่บัญญัติว่า "ข้อมูลข่าวสาร หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือ สิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้น จะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ

(๑) มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีการขามีให้รู้ไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

(๒) มาตรา ๒๖ วรรคห้า บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกกระเบียนกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลาย หรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้มรายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือวิธีอื่นใด ที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้" ซึ่งจะเห็นได้ว่า มีความครอบคลุมกว้างขวางและชัดเจนมากกว่าคำว่า เอกสารตามข้อ ๕.๘^{๑๓} ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗

๒. วัตถุประสงค์ของการมีระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ แม้โดยวัตถุประสงค์ของการจัดทำระเบียบที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๑๖^{๑๔} จะชี้หรือเน้นไปที่วิธีการรักษาความลับมิให้รั่วไหล และวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่เมื่อพิจารณาถึง ข้อ ๕ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว จะเห็นได้ว่า ระเบียบนี้ มุ่งหมายที่จะให้การปฏิบัติระเบียบรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ตอบสนองจุดประสงค์ หรือเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ต้องการให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐโดยมีข้อยกเว้น อันไม่ต้องเปิดเผย ที่เข้มงวด และจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ หรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชนเท่านั้นด้วย จึงได้กำหนดนิยาม "ข้อมูลข่าวสารลับ" หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารตาม

^{๑๓} ข้อ ๕.๘ "เอกสาร" หมายความว่า ขั้วสารที่บันทึกไว้ในแบบใด ๆ รวมทั้งสิ่งที่พิมพ์ เขียน วาด ระบายสี แถบบันทึก ภาพถ่าย ฟิล์ม และสิ่งอื่น ๆ ในทำนองนี้

^{๑๔} คู่มือฯ บทที่ ๑

มาตรา ๑๔^(๕) หรือมาตรา ๑๕^(๖) ที่มีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยและอยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของรัฐหรือที่เกี่ยวกับเอกชน ซึ่งมีการกำหนดให้มีชั้นความลับเป็นชั้นลับ ชั้นลับมาก หรือชั้นลับที่สุดตามระเบียบนี้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและประโยชน์แห่งรัฐประกอบกัน

(๕) มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

(๖) มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์เอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ หรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวกับการป้องกัน การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบหรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่า การมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

๓. จำนวนชั้นความลับ

จำนวนชั้นความลับตามข้อ ๑๒ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีการปรับให้แตกต่างจากข้อ ๑๑^(๑) ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งมี ๔ ชั้น ให้เหลือเพียง ๓ ชั้น คือ (๑) ชั้นลับที่สุด (TOP SECRET) (๒) ลับมาก (SECRET) (๓) ลับ (CONFIDENTIAL)

แต่อย่างไรก็ตาม บทเฉพาะกาลตาม ข้อ ๕๑ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้เอกสารลับตามชั้นความลับที่มีอยู่ก่อน ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นข้อมูลข่าวสารลับตามระเบียบนี้ โดยเอกสารลับชั้นปกปิดให้ถือว่า มีชั้นความลับอยู่ในชั้นลับ นับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

๔. ผู้มีอำนาจกำหนดชั้นความลับ

ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๑๖ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด

(๑) ข้อ ๑๑ ชั้นความลับของทางราชการ

๑.๑ ลับที่สุด ในภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า TOP SECRET

๑.๒ ลับมาก ในภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า SECRET

๑.๓ ลับ ในภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า CONFIDENTIAL

๑.๔ ปกปิด ในภาษาอังกฤษให้ใช้ว่า RESTRICTED

ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดตาม ข้อ ๑๖ ของระเบียบดังกล่าว มีความแตกต่างจากข้อกำหนดตามระเบียบรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ในประเด็นเดียวกันนี้ คือ

(๑) ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดเฉพาะว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดชั้นความลับ โดยสามารถมอบหมายอำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือราชการส่วนภูมิภาค ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้มอบอำนาจได้ แต่ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ข้อ ๓๐^(๔) ได้มีการกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจกำหนดชั้นความลับในแต่ละชั้นความลับไว้

(๔) ข้อ ๓๐ การกำหนดชั้นความลับ

ฯลฯ

ฯลฯ

๓๐.๒ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น "ลับที่สุด" ได้แก่ ข้าราชการตั้งแต่ ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าตำแหน่งดังต่อไปนี้ขึ้นไป อธิบดี หัวหน้าคณะทูต ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร ผู้บัญชาการตำรวจ หัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวง ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ และผู้บัญชาการทหารอากาศ

ฯลฯ

ฯลฯ

๓๐.๓ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น "ลับมาก" ได้แก่ ข้าราชการตั้งแต่ ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าตำแหน่งดังต่อไปนี้ขึ้นไป หัวหน้ากอง ผู้บังคับการกรม ผู้บังคับหมวดเรือ ผู้บังคับการกองบิน หัวหน้าหน่วยราชการอิสระ ซึ่งมีตำแหน่งชั้นหัวหน้าแผนก ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้นสาม และผู้บังคับหมวดบิน

ฯลฯ

ฯลฯ

๓๐.๔ ผู้มีอำนาจกำหนดชั้น "ลับ" และ "ปกปิด" ได้แก่ ข้าราชการ ตำแหน่ง หรือเทียบเท่าตำแหน่งดังต่อไปนี้ขึ้นไป คือ หัวหน้าแผนก ผู้บังคับกองร้อย ผู้บังคับการเรือชั้นสาม ผู้บังคับหมวดบิน

(๒) ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒ กำหนดให้การกำหนดชั้นความลับของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะต้องให้เหตุผลประกอบการกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารลับนั้นด้วยว่า เป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเหตุผลใด ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อกำหนดนี้ถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่เป็นข้อปฏิบัติใหม่ที่ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗ ไม่ได้ กำหนดเป็นข้อบังคับการปฏิบัติได้

๕. แนวทางในการกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับอยู่ในชั้นความลับต่างๆ
 ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้ให้แนวทางในการกำหนดให้ข้อมูลข่าวสารลับอยู่ในชั้นความลับใด โดยให้พิจารณาถึงองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ตาม ข้อ ๑๙ ของระเบียบฯ ดังต่อไปนี้

- (๑) ความสำคัญของเนื้อหา
- (๒) แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสาร
- (๓) วิธีการนำไปใช้ประโยชน์
- (๔) จำนวนบุคคลที่ควรรับทราบ
- (๕) ผลกระทบหากมีการเปิดเผย
- (๖) หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในฐานะเจ้าของเรื่องหรือ

ผู้อนุมัติ

๖. ภารกิจเร่งด่วนที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการ

๖.๑ ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ซึ่งตาม ข้อ ๒ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ นี้ กำหนดให้ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ดังนั้น ระเบียบนี้จึงจะมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔

๖.๒ เนื่องจาก ข้อ ๕๒ ของระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ ให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ คือ

(๑) ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้จัดทำมาแล้วเกินยี่สิบปีและมีการกำหนดชั้นความลับไว้ ถ้ามิได้มีการกำหนดชั้นความลับใหม่เป็นรายชั้นและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการกำหนดให้เป็นข้อมูลข่าวสารลับต่อไป ให้ถือว่าชั้นความลับนั้นเป็นอันยกเลิก

(๒) ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบ และกำหนดชั้นความลับของข้อมูลข่าวสารที่ตนจัดทำขึ้นภายในยี่สิบปีก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้แล้วเสร็จทั้งหมด

หากหน่วยงานของรัฐแห่งใดมีเหตุจำเป็นไม่อาจจัดทำได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้ขอขยายระยะเวลาต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะผู้จัดทำหนังสือ

นายศุภโชค	ศิลปพัฒน์
นายณรงค์	พักสอน
นางอุษา	บุญรักษ์
นางสุปราณี	อุณยะวงษ์
นางบังเอิญ	ชีวะพงษ์
นางณัฐราไพ	ชั้นธจำนงค์
นางสาวศิริมา	นุชถาวร
นางสาวสุพรรณดี	เอกรักษา
นายอำนาจ	ทันพรหม

ขอขอบคุณ

นายประพจน์	รักรินเรือง
นางสาวไพริน	พวงลำไย
นายกนก	สุมทอง
นายนพดล	อัติโน

